

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА МУЗЕЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**Робоча програма
навчальної дисципліни**

« ПСИХОЛОГІЯ »

Галузь знань — 02 Культура і мистецтво

Спеціальність — 028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Освітньо-професійна програма — Менеджмент культури

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Харків – 2024

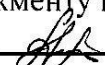
Мова викладання: українська

Розробник:

Свідовська В.А., старший викладач кафедри психології та педагогіки, кандидат педагогічних наук

Потьомкіна Н.З., доктор філософії, викладач кафедри музейно-туристичної діяльності

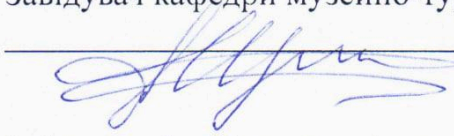
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р

Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні ради факультету
культурології та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	-
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Напрямок підготовки 028 Менеджмент соціокультурної діяльності (шифр і назва)		
Загальна кількість годин – 120	Освітня програма Менеджмент культури	Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр	
		2-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 4	Ступінь: бакалавр	Лекції	
		22 год.	-
		Практичні, семінарські	
		18 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		80 год.	-
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: залік 1 сем.	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 3/4

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування знань щодо сучасного стану психології як науки та навчальної дисципліни, ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними положеннями про механізми психологічних виявів особистості та особливості соціальних груп.

Завдання: ознайомлення здобувачів вищої освіти з предметом вивчення психології як науки, її завданнями, історією її становлення; формування у здобувачів вищої освіти навичок застосовувати знань з психології у професійній діяльності; ознайомлення з методиками діагностики індивідуально-психологічних якостей особистості.

Компетентності, формування яких забезпечує дисципліна

Загальні компетентності

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

Програмні результати навчання

ПРН15. Вміти встановлювати діалог з різними професійними суб'єктами та групами.

ПРН16. Знати як застосувати сучасні технології управління людськими ресурсами.

ПРН17. Формувати професійні мережі, адвокації та лобіювати інтереси проекту/сектора (галузі).

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Психологія як система знань про психіку.

Тема 1. Вступ до психології.

Психологія як наука. Предмет, завдання, структура психології. Місце психології у системі гуманітарних наук. Методи дослідження в психології.

Тема 2. Історія становлення психології як науки.

Історія становлення психології як науки. Перші уявлення про «психічне». Розвиток психології у епоху Відродження. Розвиток психології на початку ХХ ст. Постаті, що вплинули на розвиток психології як науки у ХХ ст. Сучасний стан розвитку психологічної науки.

Тема 3. Походження та еволюція психічних процесів.

Поняття психіки. Її структура. Розвиток психічних механізмів. Розвиток психіки в філогенезі. Розвиток людської свідомості.

Тема 4. Проблема особистості в сучасній психології.

Особистість. Структура особистості. Сучасні концепції структури особистості. Проблема взаємозв'язку біологічного та соціального в розвитку особистості. Егоїдентичність. „Я”- образ і „Я”- концепція. Вікові особливості розвитку особистості. Поняття про вікові кризи.

Тема 5. Психологічні характеристики особистості.

Темперамент. Типи темпераментів. Основні властивості темпераменту. Фізіологічні механізми темпераменту. Поняття про характер. Формування та природа характеру. Поняття про здібності. Структура здібностей.

Розділ 2. Особистість у діяльності та міжособистісному спілкуванні.

Тема 6. Сфери розвитку особистості.

Мотиваційна сфера. Поняття потреб. Ієрархія потреб. Поняття мотивації. Поняття спрямованості. Емоційно-вольова сфера. Поняття про емоції. Поняття про волю та саморегуляцію поведінки. Пізнавальна сфера. Поняття про мислення. Поняття про пам'ять. Поняття про уяву.

Тема 7. Самосвідомість та життєвий шлях особистості.

Поняття про самосвідомість. Поняття про життєвий шлях. Поняття про життєві сценарії. Концепції життєвих сценаріїв.

Тема 8. Психологічні основи діяльності.

Поняття про діяльність. Структура діяльності. Поняття про вміння та навички. Види діяльності. Поняття про творчість.

Тема 9. Міжособистісне спілкування.

Поняття про спілкування. Психологічні основи спілкування. Види, функції способи спілкування. Конфлікти. Види конфліктів. Способи вирішення конфліктів.

Тема 10. Психологічні особливості груп та колективів.

Поняття про групи та колективи. Їх види. Структура. Функції соціалізації. Соціальні ролі. Поняття про соціально-психологічний клімат. Поняття про керівництво та лідерство.

3. Структура навчальної дисципліни

№ п / п	Назва розділу, теми	Усього годин	Лекцій	Семінар. заняття	Практ. заняття	Сам. Роб.	Форми контр.
1	2	3	4	5	6	7	8
Розділ 1. Психологія як система знань про психіку.							
1.	Вступ до психології.	11	2			8	
2.	Історія становлення психології як науки.	14	4		2	8	
3.	Походження та еволюція психічних процесів.	13	2		2	8	
4.	Проблема особистості в сучасній психології.	13	2		2	8	
5.	Психологічні характеристики особистості.	14	4		2	8	
Розділ 2. Особистість у діяльності та міжособистісному спілкуванні.							
6.	Сфери розвитку особистості.	14	2		2	8	
7.	Самосвідомість та життєвий шлях особистості	12	2		2	8	
8.	Психологічні основи діяльності.	14	2		2	8	
9.	Міжособистісне спілкування.	14	2		2	8	
10.	Психологічні особливості груп та колективів.	14	2		2	8	
	Усього	120	22		18	80	залік

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія становлення психології як науки.	2
2	Походження та еволюція психічних процесів.	2
3	Проблема особистості в сучасній психології.	2
4	Психологічні характеристики особистості.	2
5	Сфери розвитку особистості.	2
6	Самосвідомість та життєвий шлях особистості	2
7	Психологічні основи діяльності.	2
8	Міжособистісне спілкування.	2
9	Психологічні особливості груп та колективів.	2
	Разом	18

Теми лабораторних занять

Не передбачено

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до психології.	8
2	Історія становлення психології як науки.	8
3	Походження та еволюція психічних процесів.	8
4	Проблема особистості в сучасній психології.	8
5	Психологічні характеристики особистості.	8
6	Сфери розвитку особистості.	8
7	Самосвідомість та життєвий шлях особистості	8
8	Психологічні основи діяльності.	8
9	Міжособистісне спілкування.	8
10	Психологічні особливості груп та колективів.	8
	Разом	80

Питання до заліку

1. Місце психології у системі гуманітарних наук.
2. Актуальні Проблеми психології.
3. Методи дослідження в психології.
4. Принципи психології.
5. Назвіть предмет, завдання та основні методи психології.
6. Дайте характеристику структурі психології.
7. Назвіть та охарактеризуйте основні принципи психології.
8. Розвиток філософської думки про «душу» в античні часи.
9. Розвиток філософської думки про душу в часи Середньовіччя.
10. Розвиток психології у епоху Відродження.
11. Розвиток психології в Новий час.
12. Розвиток психології на початку ХХ ст.
13. Назвіть основні етапи розвитку психології.
14. Дайте характеристику першим теоріям про особистість.
15. Назвіть та охарактеризуйте сучасні підходи в психології.
16. Психічні механізми.
17. Види психічних процесів.
18. Свідомість.
19. Визначте поняття психіки.
20. Назвіть функції психіки.
21. Дайте характеристику видам психічних процесів.
22. Теорія особистості З. Фрейда.

23. Теорія особистості К. Юнга.
24. Теорія особистості Л. Виготського.
25. Теорія особистості Е. Берна.
26. Теорія особистості С. Рубінштейна.
27. Теорія особистості О. Леонтєва.
28. Сучасні теорії особистості.
29. Типи темпераментів.
30. Сангвінік. Холерик. Флегматик. Меланхолік.
31. Типи акцентуацій за К. Леонгардом.
32. Установки. Інтереси.
33. Схильності.
34. Бажання.
35. Цінності.
36. Потяги.
37. Ідеали. Світогляд. Переконання.
38. Самовідчуття. Самосприймання. Саморозуміння.
39. Поняття про життєвий шлях.
40. Макроструктура діяльності.
41. Мікроструктура діяльності.
42. Мета. Мотиви. Цілі.
43. Методи психологічних досліджень творчості.
44. Міжособистісне, групове і міжгрупове спілкування.
45. Масове спілкування.
46. Довірливе і конфліктне спілкування.
47. Ділове й особисте спілкування.
48. Пряме й опосередковане спілкування.
49. Стили поведінки у конфлікті.
50. Поняття про групи та колективи. Їх види. Структура.
51. Функції соціалізації.
52. Соціальні ролі.
53. Міжособові стосунки в групах і колективах
54. Психологічна сумісність і конфлікт у міжособових стосунках.
55. Поняття про соціально-психологічний клімат.
56. Поняття про керівництво та лідерство.
57. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада.

58. Види влади.

59. Теорії лідерства.

4. Форми поточного та підсумкового контролю;

Методи навчання

Методи навчання, що використовуються у процесі лекційних занять: лекція з елементами пояснення; лекція-бесіда; лекція-дискусія; ілюстрація наочних матеріалів; пояснення.

Методи навчання, що використовуються під час практичних занять: виконання вправ та завдань; робота з текстом підручника (конспектування, анотування, реферування, цитування тощо); самостійна робота.

Форми контролю

Підсумковий контроль. Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений залік.

Поточний контроль. Для поточного контролю використовуються результати практичних занять, усне опитування, письмове опитування, реферати, презентації.

5. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Розділ №1				Розділ № 2					
T1	T2	T3	T4-5	T6	T7	T8	T9	T 10	40
3	3	3	6	3	3	3	3	3	

T1, T2 ... T9 – теми розділів.

Розподіл балів за формами поточного контролю:

- відповідь під час семінару — 1-3;
- виконання практичного завдання — 1-3;
- підготовка та презентація майстер-класу — 1-3;
- участь у діловій (моделюючій / психологічній грі) — 1-3;
- виконання вправи — 1-3;
- усне опитування — 1-3;
- письмове опитування — 1-3;
- есе-рефлексія — 1-3;
- підготовка та виступ з рефератом — 1-3;
- підготовка та виступ з презентацією — 1-3;
- участь у колективному проєкті — 1-3;

- виконання індивідуального проекту — 1-3;
- зарахування результатів неформальної освіти – за рішенням кафедри на основі заяви здобувача та наданих даних (до 10% загальної кількості балів, відведених на поточний контроль).

Підсумковий контроль: залік (40 балів).

Завдання на заліку складається з 2 теоретичних питань.

Відповідь на *теоретичне питання* вважається повною, якщо її зміст повністю відповідає програмі та містить всі необхідні факти та висновки.

Грубими помилками є:

- незнання визначень основних понять предметної області й формулювань, передбачених програмою курсу;
- незнання сутності основних методів і прийомів отримання необхідних результатів.

Помилками вважаються:

- неточності визначень понять предметної області, формулювань;
- неволодіння одним з умінь і навичок, передбачених програмою, але таких, що не відносяться до грубих помилок.

Недоліками є:

- неакуратні й непослідовні записи викладу матеріалу.

31-40 бал

Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також здобувач демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові питання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.

21-31 балів

При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Здобувач упевнено відповідає на додаткові питання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до програми.

11-20 балів

При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються

фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові питання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді здобувач не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

0-10 балів

Відповідь здобувача демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу.

6.Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Критерії оцінювання результатів навчання:

«Відмінно», оцінка ECTS «A», 90 – 100 балів. Здобувач засвоїв матеріал в повному обсязі та вмів його застосовувати для вирішення практичних питань. Володіє термінами, логічно та послідовно викладає матеріал.

«Добре», оцінка ECTS «B», 82 – 89 балів. Здобувач достатньо повно володіє змістом дисципліни, але допускає окремі помилки при логічному викладенні матеріалу, що, тим не менш, дозволяє вільно користуватися надбаними навичками на практиці, приймати відповідні рішення.

«Добре», оцінка ECTS «C», 74 – 81 бал. Здобувач засвоїв основну частину теоретичного змісту дисципліни, але робить окремі помилки в викладенні матеріалу, в змісті теорії, окремих термінів. Завдання-рішення приймаються з незначними помилками.

«Задовільно», оцінка ECTS «D», 64 – 73 бали. Здобувач засвоїв теоретичний матеріал, але має неточності в розумінні окремих тем та питань, що ускладнює йому пошук вірних відповідей при прийнятті рішень-завдань. Допускає окремі помилки у визначенні термінів.

«Задовільно», оцінка ЕСТ8 «Е», 60 – 63 бали. Здобувач не в повному обсязі засвоїв теоретичний матеріал, має складності з його практичним застосуванням, робить окремі помилки у викладені базового матеріалу, у визначені термінів. Але прийняття рішень здійснює у вірному напрямку, з окремими помилками.

«Незадовільно з можливістю повторного складання», оцінка ЕСТ8 «РХ», 35 – 59 балів. Здобувач засвоїв половину теоретичного матеріалу, набув окремі навички його практичного застосування, але не достатньо для прийняття відповідних рішень з поставлених перед ним питань, робить помилки в термінах.

«Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни», оцінка ЕСТ8 «Р», 0-34 бали. Здобувач засвоїв значно менше половини теоретичного матеріалу, не має навичок його практичного застосування за відсутністю відповідних знань.

Засоби діагностики результатів навчання:

Засобом оцінювання результатів навчання є результати виконання практичних завдань, відповідей на практичних заняттях, реферати, презентації та відповідь на заліку.

Методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення: Програма дисципліни, Робоча програма дисципліни, Конспект лекцій, Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, Інструктивно-методичні матеріали по організації та плануванню самостійної роботи здобувачів вищої освіти, Засоби діагностики, Методичне забезпечення контролю знань.

5. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Варій М.Й. Психологія особистості : навчальний посібник. К., 2008.
2. Васянович Г. П. Основи психології : навчальний посібник. К., 2012. 114 с.
3. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах : навчальний посібник. К., 2004.
4. Колобич О. П. Загальна психологія : навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с.
5. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. К., Вища школа, 2000.
6. Психологія : підручник ; Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та інш.; за ред. Ю. Л. Трофімова. К., 2000.
7. Психологічна енциклопедія ; автор-упорядник О. М. Степанов. К. : Академвидав, 2006. 424 с.

8. Роменець В. А. Історія психології. Київ, 1978. 440 с.
9. Свідовська В. А. Навчально-методичний комплекс матеріалів з дисципліни «Психологія». Х., 2020.

Допоміжна

1. Балл Г. О. Психологія праці та професійної підготовки особистості : навчальний посібник. Хмельницький, 2001 329 с.
2. Бех І. Д. Категорія «ставлення» в контексті розвитку образу «Я» особистості. Педагогіка і психологія. 1997. № 3. С. 9–21.
3. Боришевський М. Й. Особистість у вимірах самосвідомості : монографія. Суми : Видавничий будинок «Еллада», 2012. 608 с.
4. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. ; О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К. : Просвіта, 2001. 416 с.
5. Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції. Тернопіль, 2004. 310 с.
6. Загальна психологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. ; за ред. Р. В. Павелкова. К., 2002. 506 с.
7. Зінченко С. В. Роль “Я-концепцій” в особистісному самовизначенні дорослих. *Європейський Союз – Україна: освіта дорослих: збірник матеріалів форуму до Міжнародних днів освіти дорослих в Україні*. К.-Ніжин, 2015. С. 131-135.
8. Леонгард К. Акцентуйовані особистості. пер. з нім. В. М. Блейхер. К., 1989. 375 с.
9. Лефтеров В. О. Проблема особистісного та професійного розвитку в психологічній науці. *Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України*. К. : Логос, 2007. Т. 7. № 14. С. 163–168.
10. Психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. ; за ред. О.В . Винославської. К. : ІНКОС, 2005. 350 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
4. Інтернет-ресурси :
5. Наукова періодика України <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
6. Студентська бібліотека <http://studentbooks.com.ua/>
7. Електронна бібліотека КНЕУ http://lib.kneu.edu.ua/ua/e_resours_bibl/elek_bibl_lit/
8. Всеукраїнська електронна бібліотека <http://youalib.com/>